

Betere onderwijsinterventies door de inzet van learning analytics!

[Vernellingsvraag 14, Stichting Klasse](#)



Frank Tigges is lid van het college van bestuur van Stichting Klasse. Hij is aangesteld in 2012 en is afkomstig uit de gezondheidszorg en het bedrijfsleven. Hij heeft naast ICT en financiën, organisatieontwikkeling en innovatie in zijn portefeuille. Daniel Vermij is sinds 12 jaar leerkracht van groep 8 op De Kas in Gouda en is al langere tijd betrokken bij de bovenschoolse werkgroep ICT.

Wanneer is ICT een onderwerp op de agenda geworden bij Stichting Klasse?

„Toen ik aantrad in 2012 regelde alle scholen hun eigen ICT-middelen. Dit resulteerde in grote infrastructurele verschillen tussen de scholen en veel achterstallig onderhoud. Er was weinig informatie- en kennisuitwisseling onderling. Met mijn aantreden is besloten dit bovenschools te gaan organiseren. Uiteraard leverde dit in het begin vragen op, maar de intentie was duidelijk. Er is altijd goed geluisterd naar de scholen en ze zijn zoveel mogelijk gevraagd om mee te denken.

In het eerste jaar is er ontzettend veel gebeurd. Ik heb ervaren dat, wanneer je ergens initiatief toe neemt en met een paar enthousiaste mensen aan de slag gaat, er veel beweging en energie ontstaat. Daniel: er was vanaf de werkvloer al langere tijd behoefte aan het gebruik van betere ICT-middelen in het onderwijs. Er waren voldoende ideeën, het liep echter spaak op de laag tussen werkvloer en bestuur. Daar leefde het thema niet, waardoor de plannen van de werkvloer niet op stichtingsniveau aandacht kregen. Frank is een soort linking-pin en zorgt voor daadkracht.”

Hoe bent u gestart met deze opdracht?

„We zijn gestart door de technische randvoorwaarden op orde te brengen. Denk hierbij aan de basisbehoeften: snellere internetverbindingen, betere computers voor leraren en leerlingen, dat soort zaken. Dit was nodig om de scholen enerzijds vertrouwen te geven en anderzijds te activeren om verder te denken over de mogelijkheden. Doordat er bij Stichting Klasse 16 scholen zijn aangesloten is er een substantieel schaalvoordeel. Hierdoor heb je als Stichting een goede onderhandelingspositie. Dit leverde in het eerste jaar enerzijds een kwaliteitsslag en anderzijds een financiële besparing op door betere contracten af te sluiten en slimmer in te kopen.

We zijn pragmatisch aan de slag gegaan, zodra we een kans zagen zijn we daarop ingegaan. Zo is Snappet ook op ons pad gekomen. Toen ik Snappet in 2013 leerde kennen heb ik een aantal enthousiaste schooldirecteuren om mij heen verzameld. Deze onderwijsapplicatie zat toen nog in de beginfase. We zijn een pilot gestart in groep 4, scholen werden uitgenodigd om mee te doen maar dit was niet verplicht. Stichting Klasse zorgde ervoor dat er tablets waren en dat de internetverbinding goed was. Dit resulteerde eerst in drie, vier geïnteresseerde scholen. Al vrij snel breidde zich dit uit naar acht scholen. Het jaar erop meldde zich tien, twaalf scholen en de pilot werd verder uitgebreid naar groep 5. Scholen sloten zich aan op hun eigen tempo. We hebben het gebruik van Snappet regelmatig geëvalueerd. Zo'n 90% van de betrokken leerkrachten wilde doorgaan met Snappet. Met name het niet meer hoeven nakijken levert tot een uur per dag aan tijdswinst op en de directe feedback over de voortgang van de leerlingen geeft een positieve impuls voor het onderwijs. Inmiddels werken al 14 reguliere basisscholen van Stichting Klasse met Snappet.

'Het niet meer hoeven nakijken levert tot een uur per dag aan tijdswinst op'

De uitgebreide scholing van leerkrachten en intern begeleiders is cruciaal gebleken bij het succesvol werken met digitale leermiddelen. We zijn begonnen met praktische ICT-vaardigheden, maar zagen al snel dat we het onderwijs als vertrekpunt moesten nemen. Samen met onze scholingspartner O21 hebben we een onderwijskundige training ontwikkeld waarin het gebruik van digitale leermiddelen, in ons geval Snappet, is verankerd.

Ook het onderzoek van Inge Molenaar (Radboud Universiteit) over het werken met Snappet, dat voor een deel bij onze scholen is uitgevoerd, heeft bijgedragen aan het inzicht van de meerwaarde hiervan. De resultaten van dit onderzoek zijn tevens meegenomen in het aangepast scholingsprogramma, waarin het maken van afspraken over het werken met digitale leermiddelen op schoolniveau een belangrijke plek heeft gekregen.”

En de andere leerkrachten, hoe zijn die betrokken bij ICT in het onderwijs?

„De enthousiastelingen in de organisatie, zoals Daniël, zijn een soort ambassadeurs geworden. Naast Daniël hebben we drie leerkrachten een dag vrijgesteld als bovenscholings ICT-coördinator. Ze zijn niet alleen maar bezig met technische zaken, maar verspreiden ook enthousiasme. Zij zorgen ervoor dat andere mensen mee willen doen en open gaan staan voor verandering en vernieuwing. Daarnaast is het participeren in het Snappet project niet vrijblijvend. Als de school mee wil doen, betekent dit ook participeren in het scholingstraject.

De meest ervaren en enthousiaste Snappet gebruikers krijgen nu vanuit Stichting Klasse tijd om als Snappet coach andere teams en collega's te ondersteunen om de digitale leermiddelen zo effectief mogelijk in te zetten.”

Waar gaat jullie versnellingsvraag over?

„Nu de basis stevig staat is er een vervolgvraag ontstaan, om zo de voordelen van digitale leermiddelen nog beter te benutten en toe te passen in het onderwijs. We merken dat het werken met digitale leermiddelen heel veel waardevolle informatie over de ontwikkeling van onze leerlingen oplevert. Het is wel van groot belang om deze informatie op een slimme en zorgvuldige manier te combineren en te analyseren. Dit heet learning analytics, en kan een belangrijke bijdrage leveren aan het onderwijs op maat.

'Beter en meer gebruik van learning analytics zorgt voor effectievere onderwijskundige interventies'

Daniël: Beter en meer gebruik van learning analytics zorgt voor effectievere onderwijskundige interventies. Enerzijds op dagelijkse basis in de klas. Maar ook voor de lange termijn ontstaat de kans om te reflecteren op het onderwijsprogramma. Op dit moment zijn de gegevens vindbaar in allerlei verschillende programma's en is er niet

één overzicht dat een totaalinzicht geeft van de ontwikkeling van de leerling. Het is voor ons echt de volgende stap in het verder integreren van ICT in het onderwijs.”

Hoe ben je terecht gekomen bij de versnellingsvragen?

„Omdat wij al een tijd bezig zijn met ICT in het onderwijs participeer ik in het netwerk Onderwijsinnovatie en ICT van de PO-Raad. Daar bespreek ik mijn vragen, leer ik van collega's en adviseurs van de PO-Raad en Kennisset en zo wist ik ook van het bestaan van de versnellingsvragen. Wij hebben toen onze vraag over de toepassing van learning analytics ingediend en nadat we het proces tot goedkeuring succesvol hadden doorlopen zijn we van start gegaan.”

Hoe heeft de begeleiding vanuit Kennisset jullie geholpen?

„Kennisset en de PO-Raad hebben ons geholpen bij het leggen van verbindingen met andere partijen die hier ook mee bezig zijn. Kennisuitwisseling over het vraagstuk helpt zeker. Zo hebben we nu contact met een andere scholentichting (Lucas Onderwijs in Den Haag) en organiseren we, ondersteund door Kennisset, gezamenlijke workshops over de inzet van learning analytics.

Daarnaast is de financiële impuls heel belangrijk. Daardoor hebben wij budget om mensen vrij te maken om aan de slag te gaan met het vraagstuk. Dit zorgt voor snelheid en deze mensen zijn enthousiaste ambassadeurs in de organisatie.

We zijn begonnen met de versnellingsvraag in september 2015 en denken nog minstens een jaar bezig te zijn. Daarna is het vast niet klaar, maar is er wel een goede basis gelegd om verder te werken.”

Voor wie zijn de versnellingsvragen geschikt?

„Ik denk dat het een heel goed middel is voor besturen en scholen die al wat verder zijn in het gebruik van ICT en digitale leermiddelen om op zoek te gaan naar antwoorden op nieuwe, complexe vraagstukken.

Het zou ons helpen om per thema een (digitale) bijeenkomst te houden met de andere versnellingsvraagindieners om informatie uit te wisselen en elkaar waar mogelijk te inspireren.”